

Mijn naam is Shira Soesan.

Ik heb twee Joodse ouders, vier Joodse grootouders en acht Joodse overgrootouders. Al mijn overgrootouders waren Nederlandse Joden, die de Tweede Wereldoorlog hebben overleefd. Ze hebben allemaal heel veel familieleden verloren, die zijn vermoord in de concentratiekampen. Ik ga het hebben over Sophia Polak-van Thijn, de oma van mijn moeder Michal.

Sophia was 16 jaar toen de oorlog uitbrak. Haar ouders, Jacob en Frederika van Thijn – van Buuren en oudere zus Annie zijn tijdens een razzia uit hun huis gehaald. Ze heeft van hen nog een kaartje ontvangen vanaf het Amstelstation op weg naar Westerbork. Daarna heeft ze hen nooit meer gezien. Ze heeft nooit geweten hoe het ze vergaan is, ze heeft altijd gehoopt dat lang lijden in Auschwitz ze bespaard is gebleven.

Sophia wist de Hollandse Schouwburg te ontvluchten. Tijdens een van de weinige momenten dat ze iets losliet, vertelde ze dat ze in de tram zat voor de Hollandse Schouwburg en uit de tram ontsnapt is en direct naar het weeshuis is gevlucht aan de overkant.

Op een dag heeft Sophia in een zwembad een persoonsbewijs van iemand gestolen. Dat is vervalst door een vriendelijke politie inspecteur, waar ze ook een tijdje ondergedoken heeft gezeten.

Sophia is uiteindelijk met een Duitse legertrein naar Frankrijk gevlucht, dit deed ze via een smokkelaar. Over deze man zei Sophia: “hij was niet kosher!” Gelukkig wist hij niet dat ik Joods was.’

In Frankrijk kwam ze als 18-jarig meisje aan. Ze had maar weinig te eten en heeft veel honger geleden. Nadat Frankrijk bevrijd was, heeft ze zich gemeld bij het Nederlandse consulaat. Daar kreeg ze een administratief baantje, op de afdeling waar lijsten binnenkwamen van mensen die in de kampen hadden gezeten of waren vermoord.

Na de oorlog heeft ze in Nederland haar broer Lou van Thijn teruggevonden en is ze met Dick Polak getrouwd. De man die ze aan het eind van de oorlog in Parijs bij toeval had ontmoet in de metro. Ze kregen twee kinderen, Lieske en mijn opa Eric.

Toen ik 3 jaar was, overleed Sophia. Mijn overgrootmoeder Sophia Polak - van Thijn was de dapperste Joodse Amsterdamse vrouw die ik kort heb gekend. Zoals zij zei, je kon niet anders dan overleven, je kon niemand vertrouwen, we stonden er alleen voor. Aan mijn ouders vertelde ze, let op Joden krijgen nooit rust. Een werkelijkheid die de Joden al eeuwen achtervolgt.